

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.21, maj 2023

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1848 (SJ: 919)

Teksten er etableret af Jens Lei Wendel-Hansen

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Jens Lei Wendel-Hansen, redigeret af Jon Tafdrup og Steen Tullberg

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Jes Fabricius Møller

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:1]

Om Forslaget til en ny Valglov.

Det er et stort *Misheld* for *Danmark*, at man har troet at maatte foreslaae en *splinterny* Valglov under saadanne Omstændigheder, da hvad der skulde underkastes den allermodneste Overveielse maa blive "Hastværk og Lastværk." Dette er saameget sørgeligere, som der med det Samme skal foretages en Grund-Forandring i Forfatningen, hvorved det bliver af giennemgribende Vigtighed, hvad der paa en eller anden Maade faaer "de fleste Stemmer" i *Folkeraadet*, thi at det altid skulde være det Bedste for *Folket*, er jo aldrig at vente.

Den foreslaaeede Valglov kan nu vel ved første Øiekast i det mindste synes *fribaaren* nok, da den giver selv *Tydskere* baade Valgret og Valgbarhed til den *Danske* Rigsforsamling, men mod en *saadan* Frihed maa *Danskheden* nødvendig af al Magt protestere, da den første Betingelse for at et *Folkeraad* kan være *Danmark* gavnligt, aabenbar er, at det *udelukker* alt hvad der aabenbar er *Udansk*, end sige da alt hvad der er saa *fiendtligt* mod *Danskheden* som det *Tydske*.

I andre Henseender er ogsaa den foreslaaeede Valglov langt mindre *fribaaren* end den nærværende, thi

1) vil den *binde Vælgerne* til de Candidater, som selv fremstille sig

personlig paa Valgdagen, saa at dersom kun een fremstiller sig, skal han agtes for *valgt*, om han end havde alle Vælgernes *Stemmer imod* sig;

- 2) vilde den *binde de Valgbare*, saa at dels maatte Ingen af dem komme paa Valg i mere end et *eneste* Valg-District, dels skulle de ei kunne komme i Betragtning, om de end havde *alle* Vælgernes Stemmer for sig, naar enten *Sygdom* eller *Embedsforretninger* eller andre *Forfald* hindrede dem fra legemlig Nærværelse paa Valgstedet,
- 3) vilde den berøve mangel dygtig og ædel Mand baade *Valgret* og *Valgbarhed* og ovenikjøbet plette hans Rygte, ved den forskrækkelige Bestemmelse, at enhver, som var offentlig *tiltalt* enten paa sin *Ære* eller blot paa sit *Embede*, og "*ikke aldeles frikiendt*," skulde, som en Mand med Plet paa sit Rygte, være baade *Valgret* og *Valgbarhed* berøvet. Hvor forskrækkeligt dette vilde være, især herefter, da *Embeds-Stillingen* saavel som *Ministerierne* maa blive anderledes bevægelig, seer man vel for Øieblikket bedst deraf, at naar denne Valglov gik igiennem, da var blandt andre *Ministeren Lehmann* dermed sin *Valgret* og *Valgbarhed* berøvet; thi vi veed alle, at han har været *tiltalt paa* sit *Embede* og blev *ikke aldeles* frifundet;
- 4) vilde de 48 Medlemmer, som de saakaldte *ansvarlige* Ministre, hvert Hold i deres Tid, kunde sætte ind i *Folkeraadet*, aabenbart saare formindske om ikke igrunnen aldeles ophæve deres *Ansvarlighed*, da Ministrene derved havde en *Fjerdedeel* af det saakaldte *Folkeraad* reentud i deres Lomme, ei blot naar Talen var om *deres Ansvarlighed*, men om *Folkets Friheder*.

Vort nærværende Ministerium har selv erklæret, at *Ingen* af dem var i det Hele tilfreds med det Forslag, de, paa Minister *Lehmann* nær, alle forelagde, og vor dygtige *Krigsminister* har udtrykkelig erklæret sig *imod* de 48 og mod ethvert *konstigt* Middel til at *stemme Folkeraadet*, saa der kan synes slet intet at være iveien for en heel Omgjørelse af det ulykkelige Hastværks-Arbeide, men da Drøftningen i Folkeraadet ogsaa maa blive et Hastværk, har jeg kun lidet Haab om en god Afgjørelse, saa jeg skriver kun i Hast disse Linier, for at gjøre det lidt, jeg kan, til at forebygge uberegnelig Skade.

Een Ting vover jeg nemlig at haabe, og det er, at vore nærværende Folkeraad, naar de gøres opmærksom paa Faren ved saadanne hovedkulds Skridt, kunde enes om, for Øieblikket ingen ny Valglov at tilraade uden *netop* for den *første* Rigsforsamling, hvis Sag det da blev at afgjøre saavel Spørgsmaalet om den *faste Valglov*, som i det Hele om *Grundloven*, der, saavidt mueligt, skal sikre baade Kongen og Folket og enhver af os saa fri en Stilling og Virksomhed, som der lader sig forene med *fælles Bedste*.

N. F. S. Grundtvig.